

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Держнаглядохоронпраці України
від 26.10.2004 р. № 236

НПАОП 10.0-5.07-04

ІНСТРУКЦІЯ З КОМПЛЕКСНОГО ЗНЕПИЛЮВАННЯ ПОВІТРЯ

До пунктів 3.6.1, 3.6.2, 3.6.4 – 3.6.7 Правил безпеки у вугільних шахтах

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Розділ щодо боротьби з пилом у проектах будівництва (реконструкції) шахт (горизонтів), розкриття й підготовки блоків, панелей, виїмкових полів повинен вміщувати: перелік заходів щодо боротьби з пилом для всіх процесів, що супроводжуються пиловиділенням (під час виймання вугілля, проведення гірничих виробок, роботи по закладці, навантаженню, транспортуванню й розвантаженню гірничої маси, у тому числі у приствольному дворі);

параметри роботи обладнання для боротьби з пилом і розташування його у мережі гірничих виробок;

специфікацію на обладнання й матеріали для боротьби з пилом;

схему пожежно-зрошувальних трубопроводів із зазначенням їх діаметрів, тиску води, місць розташування зрошувальних пристроїв, насосних установок та ін.;

рекомендації щодо оптимальних за пиловим фактором режимів провітрювання вибоїв;

перелік робочих місць і виробничих процесів, де повинні застосовуватися протипилові респіратори.

1.2. У паспортах виїмкової дільниці, проведення та кріплення підземних виробок повинні бути приведені схеми й параметри роботи (таблично) протипилових заходів, тип, кількість та місця розташування устаткування і пристроїв для боротьби з пилом згідно з цією Інструкцією.

1.3. У розділі проекту і в паспортах виїмкової дільниці, проведення та кріплення підземних виробок необхідно передбачати використання обладнання, яке випускається серійно і постачається у комплекті з гірничими машинами або самостійно.

1.4. При внесенні змін та додатків до паспорта виїмкової дільниці, проведення та кріплення підземних виробок повинні бути відповідно скориговані протипилові заходи.

1.5. Для боротьби з пилом в шахтах дозволяється застосовувати змочувачі, піноутворювачі та інші хімічні речовини, допущені органами санепіднагляду до застосування в шахтах.

1.6. Для поліпшення умов за пиловим фактором на виїмковій дільниці рекомендується застосовувати:

систему розробки, яка виключає надходження у очисний вибій пилу з тупикових виробок;

виймання вугілля без підготовки ніш на пологих пластах;

однобічну роботу комбайна;

безмагазинне виймання вугілля комбайнами або виймання широкими смугами за падінням на крутих пластах;

роздільне у часі виймання вугілля комбайном і відбійними молотками в очисних виробках на крутих пластах;

схеми транспортування вугілля й провітрювання, що забезпечують співспрямований рух відбитого вугілля й повітря у лаві та прилеглий виробці;

схеми провітрювання з підсвіженням вихідного вентиляційного струменя для розбавлення завислого пилу на вентиляційному штреку біля сполучення з лавою.

1.7. Відповідальність за стан засобів боротьби з пилом на дільниці та дотримання параметрів їх роботи покладається наказом директора (власника) підприємства на керівника дільниці; за організацію протипилових заходів у цілому по шахті – на технічного керівника підприємства.

2. ПОПЕРЕДНЄ ЗВОЛОЖЕННЯ ВУГІЛЬНИХ ПЛАСТІВ

2.1. Порядок застосування попереднього зволоження вугілля у масиві та параметри нагнітання рідини на викидонебезпечних пластах повинні бути ув'язані із заходами щодо боротьби з раповими викидами вугілля та газу.

2.2. Нагнітання рідини для зволоження пласта в очисній виробці може провадитися через свердловини, пробурені із підготовчих виробок, або через шпури (свердловини), пробурені із очисної виробки.

У щитових вибоях на крутих пластах нагнітання рідини повинно провадитися у підготовлювану до виїмки смугу вугілля.

2.3. Зволоження вугілля у очисній виробці з підготовчих виробок може здійснюватися за наявності випередження цими виробками лінії очисного вибою.

2.3.1. Свердловини для нагнітання рідини в пласт можуть бути пробурені з відкотного (вентиляційного) штреку або з обох штреків. Під час буріння свердловин з одного штреку глибина їх повинна бути меншою за висоту етажера (підетажера) або довжину лави на величину, що дорівнює глибині герметизації свердловини. У разі буріння з обох штреків відстань між вибоями свердловин повинна бути рівною подвійній глибині герметизації свердловин.

Свердловини повинні пробурюватися по найбільш міцній пачці пласта.

2.3.2. Для встановлення доцільності зволоження вугілля в масиві і визначення параметрів зволоження проводиться дослідне нагнітання рідини в пласт.

2.3.3. Герметизація свердловин повинна провадитися на глибину не менше як 10 м.

2.3.4. Відстань між свердловинами повинна бути рівною подвійній глибині герметизації свердловини. Відстань між першою свердловиною й площиною вибою на момент початку буріння розраховується за такою залежністю:

$$L_1 = (T_б + T_н) V + 15,$$

де L_1 – відстань між першою свердловиною й площиною вибою, м;

$T_б, T_н$ – відповідно тривалість буріння свердловини й нагнітання в неї рідини, діб.;

V – середня швидкість посування очисного вибою, м/доб.

2.3.5. На газоносних пластах, у випадках, коли провадяться роботи по їх дегазації, дегазаційні свердловини можуть бути використані для нагнітання рідини у вугільний масив після того, як оброблювана ділянка буде дегазована. Зволоження вугілля у масиві через дегазаційні свердловини повинно провадитися на відстані більшій за 100 м від очисного вибою. Дегазаційна свердловина, відключена від дегазаційного газопроводу для зволоження вугілля у масиві, повинна бути знову підключена до газопроводу на відстані не менше як 100 м від лави.

...

[Завантажити повний текст документа](#)